

VILKO MAZI:

Gluhonemi čebelarji.

lične vrste panjev itd.

O vseh teh zanimivostih vam ne bom še posebe pripovedoval, ker bi vas danes rad seznanil z našimi gluhonemimi čebelarji, ki o njih morda še ničesar ne veste.

Na Zaloški cesti v Ljubljani stoji v obsežnem vrtu mogočno poslopje. To je državna gluhonemnica, ki baš letos slavi četrtsotletnico svojega obstoja. Stotine gluhonemih otrok so našle tu blagodejnega leka svoji trpki nesreči. Nerazrešna priroda jih je bila po tej ali oni bolezni ali pa že ob samem rojstvu oplenila najdražjega čuta: sluha in jih hotela tako za vekomaj izobčiti iz človeške družbe.

Dolga stoletja se ni nihče zmenil za take sirote. Ostale so prepuščene nemili usodi in ravnali so z njimi dostikrat slabše nego z živino. Mnogi so celo trdili, da so gluhonemci obsedena bitja in da bi bilo pregrešno, ko bi hotel kdo »izganjati iz njih hudobne duhove«. Z vseobčim napredkom duha so prišli naposled tudi za te sirote boljši časi. Znanost je dognala, da je gluhonem otrok prav tako zmožen naobrazbe kakor polnočuten otrok. Nem je samo zato, ker ne sliši. Sicer pa ima govorila — pljuča s sapnikom in jabolkom, ustno in nosno duplino — popolnoma zdrava. Izgubljenega sluha ni mogoče vrniti in najbrž se bo zdravniška veda še mnogo trudila, da se ji tak čudež kdaj posreči. Govorni organ brez sluha pa je kakor mlinsko kolo brez vode. Toda kakor je znanost odkrila nadomestilo za vodni pogon v pari in elektriki, tako je tudi dognala, da moreta vid in tip do velike mere nadomestiti pobude, ki jih prinaša sluh govornemu organu. Na tej podlagi se uče zdaj gluhonemci živega govora, ki je edino in najboljše sredstvo za človeško naobrazbo. Oni se vadijo v opazovanju pregibanja usten, zob in jezika, ki napravijo skoro za vsak glas značilno podobo. Obenem pa otipavajo učiteljevo in svoje grlo (jabolko), da očitijo na njem tresljaje posameznih glasov. Vse to se uče tudi posnemati. Tako začno zavedno tvoriti glasove, besede in stavke. Z vztrajno vajo dosežejo naposled toliko spretnost, da morejo že s samim odgledavanjem slediti razgovoru slišičih ljudi in tudi izražati svoje misli v živem govoru. Seveda je vse to sad težkega in dolgotrajnega truda, toda le tako je mogoče, da postanejo kdaj ti siromaki koristni člani človeške družbe. Ko po osmih letih zapuščajo

gluhonemnico, niso več nemi, ampak samo gluhi. Duša, ki jim je bila prej zaprta in zakovana v globoko temo, je zdaj svobodna in oplojena domalega z vsem tistim znanjem, ki ga pridobi otrok v osnovni šoli in ki tvori podlago samostojnemu življenju. Tako si morejo izbrati ta ali oni poklic in postanejo prav spretni ter porabni delavci. Mnogo jih ostane tudi doma, kjer pomagajo pri kmetiškem gospodarstvu.

Poleg naporenega pouka pa nudi gluhonemnica gojencem tudi dovolj lepega in koristnega razvedrila. Tako razvedrilo imajo n. pr. naši gojenci v čebelarstvu.

Gluhonemci in njih učitelji gradé čebelnjak

Ali si morete misliti lepše zabave, nego opazovati v lepih pomladnih dneh veselo vrvenje čebel, ki odletavajo na pašo in se vračajo obložene z raznobojno obnožino v svoje panje! Kakor prijetno šumeča reka se preliva to neutrudno, drobno življenje ves božji dan. In kaj šele jeseni, ko te že iz dalje prijetno draži sladki vonj medu, ki je z njim obloženo satovje. Ne samo zabave, tudi veliko koristi nam daje umno čebelarstvo. Našim gojencem, zlasti tistim, ki bodo kasneje ostali doma, smo ponudili lepo priliko, da se izvežbajo v tej lepi in tudi dobičkanosni gospodarski stroki.

Pred dvema letoma smo postavili na zavodnem vrtu prav mičen čebelnjak, ki vam ga kaže današnja slika. Da ste videli takrat naše male čebelarčke, s kakšnim veseljem so znašali deske in tramiče, kako so po navodilih svojih učiteljev hiteli žagati, oblati, slikati in zabijati, kar srce bi se vam smejalo! Panjev seveda niso napravili sami. Za tako delo je treba že izurjenega mizarja. Drugo pa so oskrbeli vse

sami od temelja do strehe. In kakšna radost jih je bila šele potem, ko so opazovali prve družine v njihovem marljivem snovanju, ko so pomagali ogrebatl prvi roj in se urili še v drugih poslih, ki jih skrbnemu čebelarju ne zmanjka. Napraviti je bilo treba še to in ono čebelarško orodje, pregledati družine, ali imajo dovolj zaloge za zimo, in naposled jih je kajpada tudi zanimalo, ali bo kaj prebitka, ki mu pravimo med. Prvo leto sicer še niso prišli na svoj račun. Lani pa so

Roj na čebelarjevi roki

(Šolski upravitelj † Hinko Likar v Grahovem nad Cerknico)

si že mogli namazati kos kruha s tem sladkim odcedkom. Letos pa, ko imamo že dvanajst krepkih panjev, bo tudi že večji prebitek, zlasti ako se bo obnesla jesenska paša.

Tudi deklice so pridno pomagale. Ne toliko pri panjih, pač pa z urejevanjem pisanih cvetičnih gredic in belih stezic okrog čebelnjaka. Za tak nežen posel imajo deklice tudi več daru in tudi tu nikoli ne zmanjka dela. Če drugega ne, je treba pogosto pletl, da ostane ves ta zunanji okrasek čebelnjaka v najlepšem redu.

Tako vidite, dragi moji, da imajo naši mladi čebelarji vse leto prav lepo razvedrilo, ki jim bo kasneje še lahko mnogo koristilo. Ako bo koga izmed vas kdaj zaneslo mimo našega zavoda, naj si pride ogledat naše vrle čebelarje, ki mu bodo rade volje in s ponosom razkazali delo svojih mladih rok in mu tudi radi postregli s tečnim medom, ako ga bo kaj ostalo.